

70-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ НА АКАДЕМИК КИРИЛ БОЯНОВ

През февруари 2005 г. в Големия салон на БАН бе отбелязана 70-годишнината на акад. Кирил Боянов. Слово за творческия път на юбиляря произнесе ст.н.с. д-р Владимир Лазаров. (Словото публикуваме отделно.) След това водещият тържеството акад. Васил Сгурев даде думата на председателя на БАН акад. Иван Юхновски, който прочете поздравлението на УС на БАН към юбиляря и му връчи присъдената му награда — Почетния медал на БАН „Марин Дринов“ на лента. Акад. Кирил Боянов благодари на акад. Иван Юхновски. (Словото публикуваме отделно.) Приветствия към юбиляря поднесоха: от името на президента на Република България г-н Георги Първанов, прочетено от г-н Ивайло Калфин — съветник в Президентството, от министър-председателя на Република България г-н Симеон Сакскобургготски, от името на Отделението за природо-математически и инженерни науки на САЧК, прочетено от акад. Ячко Иванов. Освен това приветствия към акад. Кирил Боянов поднесоха проф. д.т.н. Камен Велев, г-н Ю. Наков — зам.-министри в МОН, ст.н.с. I ст. д.х.н. Здравко Стойнов — председател на ОС на

БАН, проф. К. Веселинов — ректор на ТУ — София, проф. Д. Дамянов — председател на СУБ, акад. Ангел Ангелов, акад. В. Сгурев — председател на УС на ФНТС, г-жа Сн. Христова — председател на Браншова камера по информатика, ст.н.с. д-р Б. Ванев — председател на Съюза по автоматика и информатика, който огласи и решението на Съюза за удостояване на акад. К. Боянов със званието Почетен член. Прочетени бяха и поздравления от г-н Соломон Паси — министър на външните работи, от г-н Николай Василев — вицепремиер на Република България и министър на транспорта, както и от други институции. Имаше и поздравления от чужбина. С топли думи на благодарност към юбиляря се обърнаха и неговите Вгуци — Кирил и Иван. Накрая акад. В. Сгурев предостави думата на юбиляря — акад. Кирил Боянов, който направи презентация на изминатия път на българската информатика и автоматика, изрази уважението си към приноса на многото свои колеги и посочи намеренията си за бъдещето.

СЛОВО НА СТ.Н.С. ВЛАДИМИР ЛАЗАРОВ

Уважаеми гости, уважаеми колеги,

Точно на този ден преди седемдесет години се е родил акад. Кирил Боянов. Всички, които сме тук, в тази зала, го познаваме в известна степен според периода, в който пътищата ни са се слели в една посока с неговия. За господа академиците той е предимно колега и учен с огромен принос за развитието на българската наука, за студентите е строг преподавател и безкомпромисен научен ръководител. За всички специалисти по математика и информатика, работили в един екип с него, той е неуморим работохолик. Не са малко и представителите на други професии, свидетели на неговата решителност като стопански ръководител с аналитичен ум и поглед в бъдещето.

Считам, че днешният юбилей е прекрасен повод да се очертаят някои етапи в развитието на неговата научна и преподавателска кариера. Но не толкова заради пословичната му воля и последователност като професионалист. А най-вече заради изключителната му целеустременост в развитието на един научен и стопански отрасъл, възникнал като държавен приоритет в края на 60-те и началото на 70-те години, заради огромната му обединяваща роля за съхраняване на постигнатия възход на този бранш в края на столетието, както и заради неуморната му работа днес за издигане имиджа на България в международната общност и стремежа му страната ни да бъде достойно представена в Европейския съюз.

Без да пренебрегвам неговите личностни качества, накратко ще ви запозная и с неговия произход, в който може би се крият и корените на борческия му дух.

Родителите на акад. Кирил Боянов са от двата противоположни края на България — Силистра и Банско и са потомци на будни българи, оставили своя следа в развитието на страната ни. Дядо му по бащина линия, също Кирил Боянов, завършва като стипендиант Солунската гимназия с отличен успех, след което записва Военното училище в София. Награден с няколко ордена за храброст, той загива като майор в Балканската война. Името на неговия брат Серафим Боянов и днес се свързва с основаването на едно от най-добрите български училища в Банско. Завършва образованието си в Цариград и е поканен от Екзарх Йосиф да остане при него като учител, но той предпочита да се върне в родния си град Банско, където посвещава живота си на българското училище, а работата му по събирането на народни умотворения заедно с Кузман Шапкарев оставя трайно наследство за българската култура.

Към Силистра водят корените на акад. Кирил Боянов по майчина линия. В силистренското село Зафирово прадыдо му Хаджи Иван Калчев се преселва от Боженци още през 1878 г. и е един от най-

големите владетели на земя в този край. Неговият син, или дядото на Кирил Боянов, Йордан Хаджи Калчев завършва право в Женева, бил е доброволец в Македония и съратник на Симеон Радев. По-късно като прокурор разследва убийството на Яне Сандански, работи на различни постове в съдебната система. А дъщеря му Дарина завършва Софийския университет със специалност *френска филология*, свързва живота на фамилията с тази на Боянови. Нейният съпруг, бащата на акад. Кирил Боянов — д-р Любен Боянов завършва медицина във Виена. Дългогодишен главен лекар на основания от него учителски санаториум за гръдоболни в с. Лъжене, той е уволнен през 1945 г. по политически причини от д-р Рачо Ангелов. Въпреки че е един от малкото добри гръдни хирурзи по това време, той загубва правото си да практикува, но благодарение на подкрепата на тогавашния главен секретар на Министерството на здравеопазването Драгомир Матеев и съдействието на Христо Ганев се премества със семейството си в София, където до края на живота си всеотдайно работи като главен лекар на първата студентска поликлиника в столицата.

Роден и израснал в средата на образовани и будни българи, прекарал първите си детски години сред красотата на родопската природа, в София Боянов скоро се сблъсква с първите несгоди и съпреживява трудностите на своето семейство. Започнал образованието си в с. Лъжене, той продължава в прогимназия *Денкоглу*, а през 1952 г. завършва с отличен успех Втора мъжка гимназия. Междувременно усилено се занимава с пиано и преподавателката му по пиано Мара Балсамова, по-късно професор в Консерваторията, настоява той да продължи образованието си в Консерваторията. Но той кандидатства и е приет в Държавната политехника, като през цялото време не го напуска идеята след завършването ѝ да се запише и в Консерваторията. Боянов е отличен студент по електроинженерство, паралелно посещава лекции в Математическия факултет на Софийския университет и през 1958 г. се дипломира като електроинженер, специалност „Радиотехника“.

В известна степен обременен от политическите обстоятелства, междувременно загубил и баща си, той не поема риска да продължи в Консерваторията и започва работа като техник в Научноизследователския институт по съобщителна промишленост. Едва след 6 месеца е преназначен на длъжност инженер. Като инженер работи с видни специалисти, като чл.-кор. Георги Несторов, акад. Кирил Серафимов, ст.н.с. I с\ Асен Маринов. Заедно с Асен Маринов участва в подобряване на акустиката на сегашния оперетен театър. След това работи със ст.н.с. I ст. Белчо Белчев по хранящи устройства, а по-късно и със ст.н.с. I ст. Иван Игнатов, когато получава и първата си сериозна задача — разработка на устройство за автоматично задействане на противовъздушната отбрана на базата на радиопредавателите в страната, регистрирано като военно изобретение под названието Апаратура № 03. Следва повишението му в длъжност старши инженер. През 1959 г. директорът на Института Никола Белопитов съдейства за зачисляването му като заочен аспирант по Автоматика и телемеханика към Ленинградския електротехнически институт (ЛЗТИ), днес Санктпетербургски държавен електротехнически институт. Негов ръководител е известният учен проф. Роберт Юргенсон, който му поставя задачи по самокоригиращи се кодове. Заедно с него като аспиранти в Москва са зачислени Кирил Серафимов и Николай Станулов.

През 1960 г. проф. Евтим Божоров, който познава К. Боянов още като студент, предлага на акад. Любомир Илиев участието му в построяването на първата електронноизчислителна машина. Така на 1 декември 1961 г. след конкурс Кирил Боянов е назначен за научен сътрудник в Математическия институт при БАН. От този момент нататък кариерата на Кирил Боянов е тясно свързана с научните разработки в областта на изчислителната техника и името му се свързва с най-важните постижения в нея до този момент. Активното му участие в развитието на електронната промишленост и информатиката в България, както и в подготовката на кадри за нея — било то като изпълнител или ръководител, като инженер, учен или преподавател — е тясно свързано с имената на много известни учени, стопански ръководители и многобройни творчески колективи. Така че, следвайки неговия път отгук нататък, всъщност ние ще проследим накратко възхода на един бранш от българската икономика

В Института по математика Кирил Боянов се занимава с изучаването на числени методи по тогавашния курс на известния математик Жидков. На Института обаче е поставена задачата да се построи първата българска цифрова машина, за която акад. Любомир Илиев формира екип от млади специалисти. Ръководител на инженерния колектив е Илич Юлзари, като в основния състав са: Георги Алипиев, Димитър Богданов, Димитър Рачев, Енчо Кърмаков, Иван Станчев, Кирил Боянов, Мария Димитрова, Рафи Асланян, Стефан Пашев. Ръководител на математическия екип е Благовест Сендов със сътрудници Веселин Спиридонов, Емануил Димитров и др.

Паралелно с работата по машината, Кирил Боянов е назначен с конкурс за хоноруван асистент във Висшия машинно-електротехнически институт. Първоначално ръководи упражнения по електрически машини и трансформатори в катедра „Обща електротехника“, ръководена от доц. Гатев. По-късно приема предложението >т проф. Минчо Златев да води упражнения по теоретична електротехника към курсовете на доц. Самуил Фархи и доц. Весел Савов, включително в съботните и неделните дни със задочници.

През този период Кирил Боянов формира студентски кръжок, на който възлага задачи, свързани с конструирането на изчислителната машина. По-късно всички участници в кръжока, сред които Колчо Бояджиев, Снежана Христова, Бистра Христова, Васил Краев, Димитър Колчев, Валентин Жиков и други, стават водещи специалисти.

Практиката на Кирил Боянов, в изпълнението на сериозни задачи да привлича студенти, които впоследствие стават дипломанти и докторанти, продължава и до днес. По настояване на акад. Илиев и със

съдействието на министър Ганчо Ганев Кирил Боянов се прехвърля в Катедрата по изчислителна техника, ръководена от проф. Владимир Смолков, известен учен в областта на управление на ракетите.

През август 1963 г. на изложбата в Москва „България строи социализъм“ е пусната в действие първата българска изчислителна машина „Витоша“. Интересът към нея е изключително голям и това позволява на държавните ръководители да внесат една съветска машина Минск 2. Третата, произведена в гр. Минск, машина с фабричен № 3 е монтирана в Института по математика с изчислителен център при БАН.

По това време възникват известни различия в становището на БАН и административната власт. БАН разглежда развитието на изчислителната техника като важно научно направление, което предполага изграждане на силен колектив от инженери и математици. В същото време администрацията в лицето на проф. Иван Попов счита, че тази първа разработка на електронно-цифрова машина трябва да послужи за основа на бъдещото индустриално развитие на България. Налага се мнението на проф. Иван Попов и паралелно с усъвършенстването на машината „Витоша“ група от специалисти започва работа по първия електронен калкулатор. През 1965—1966 г. е конструиран първият български калкулатор ЕЛКА и неговото масово производство започва в Оргатехника — Силистра. С постановление на Министерския съвет от 01.03.1966 г. от Института по математика с изчислителен център се отделя Институт по изчислителна техника, по-късно Централен институт по изчислителна техника с директор Борис Боровски, в който започват работа повечето от инженерите, участвали в създаването на машина „Витоша“. В новия институт Кирил Боянов поема длъжността ръководител на секция. Заедно с доц. Сендов, Георги Алипиев, Колчо Бояджиев, Рафи Асланян и други изучават т.нар. език на Иверсон, който позволява анализ на основните функционални принципи на новите поколения машини, където водеща фирма е ИВМ. През 1966 г. К. Боянов защитава кандидатска дисертация по „Проектиране на цифрови машини“. Той предлага нов способ за моделиране на техните инструкции на ниво микрооперации. Същата година е избран за н.с. I ст. През 1968 г. за директор на ЦИИТТ е назначен акад. Ангел Ангелов, а на ръководената от Кирил Боянов секция е възложена съвместна разработка с Научноизследователския институт по електронноизчислителна техника в гр. Минск: проектиране на входно-изходната система на новото поколение машини от Единната серия. на входно-изходната система на новото поколение машини от Единната серия. В разработката в Минск за период от две години в групата с ръководител Кирил Боянов активно участват: Нина Синягина, Владимир Лазаров, Траян Величков, Христо Турлаков, Тодор Кънчев, Георги Хаджидимитров, Красимир Янев, Иван Дълбоков и много други. За подобряване на параметрите на новопроектираната машина се налага разработка на апарат за анализ на функциониране на основните устройства. Групата, ръководена от Кирил Боянов въвежда нови подходи за програмно имитиране на функционирането на централния процесор и устройствата към него на всички нива: от елементна база до архитектура.

К. Боянов продължава своята преподавателска дейност, като след конкурс е определен за старши преподавател по Импулсна техника, електроника и сметачни машини към катедра „Машинна обработка“ на ВИИ „К. Маркс“. Ръководител на катедрата е проф. Румен Янакиев. В течение на много години заедно със своите колеги — професорите Атанас Ганев, Стоян Айков, Ангел Бъчваров, Сергей Митков, Евгени Радев, Димитър Петров и други той и днес продължава да чете лекции в УНСС, в преименуваната катедра „Информатика“.

От 1968 до 1973 г. подготвя курсове във Физическия факултет по радиоизмервания във физиката и автоматични сметачни машини, като паралелно води и упражнения в катедра „Измервателна и теоретична техника“ към Техническият университет в София.

Натоварването му като старши преподавател, който има за задача да подготви 3 нови курса плюс упражненията във ВМЕИ действително е голямо, още повече, че по същото време стартира и работата по проектиране на новото поколение изчислителни машини. В началото на 70-те години машината ЕС 1020 влиза в производство, документацията е предадена на Завода по изчислителна техника в София, задачата е да бъдат произведени първите образци в България.

През 1971 г. след конкурс Кирил Боянов е избран за доцент към Висшия икономически институт „Карл Маркс“, където чете лекции по Електроника и цифрови сметачни машини. Започва и работа като съвместител в Института по математика с изчислителен център на БАН, където след конкурс е утвърден за ст.н.с. II ст. в лаборатория „Основи на кибернетиката и теория на управлението (ОКТУ)“ с ръководител доц. Димитър Добрев и чете лекции по Крайни автомати. Поставя се началото на съвместни разработки между ЦИИТ и Института по математика с ИЦ, в резултат на които са предложени няколко оригинални устройства и програмни системи за автоматизация на проектирането, на цифрови машини и устройства. В лабораторията израстват видни учени и специалисти: проф. Александър Люцканов, доц. Йордан Денев, ст.н.с. Аврон Ескенази, ст.н.с. Румяна Киркова, доц. Антон Петков, Заре Зарев и др.

Научните изследвания на Кирил Боянов са в областта на анализа, т.е. създаване на методи за изследване на функционалните възможности на машините и устройствата. Тази работа позволява на голяма част от неговите сътрудници да защитят кандидатски дисертации. А през 1975 г. той успешно защитава дисертация за степента „доктор на науките“ в Ленинградския електротехнически институт (ЛЗТИ). Докторската дисертация е особено отличена от Научния съвет за реален принос на научните резултати в практиката.

В края на 70-те години България вече изнася около 4—5 хиляди дискови устройства годишно, за които се разработват системи за крайни изпитания. С изключителното съдействие на акад. Ангел Ангелов и директора на завода за дискови устройства в Стара Загора — Васил Недев, е направен полигон за изпитания на дискове и са предложени много по-ефективни способи за техните изпитания чрез въвеждане на минимашини. Секцията на Кирил Боянов се разраства и достига 60 специалисти. Разработването на една нова област —

построяването на микропроцесорни системи (персонални компютри) и компютърни мрежи, налага да бъде обособено ново направление към Дирекцията на Витко Еленков в ЦИИТ, чието ръководство е поверено на Кирил Боянов. За ръководители на секции са назначени вече утвърдени специалисти: Красимир Янев, Нина Синягина, Христо Турлаков, Златка Александрова, Снежана Христова, Владимир Чилов, Тодор Кънчев, Иван Станчев, Атанас Михайлов, Божидар Витанов, Стефан Войнов. Принципът за подбор на кадри в групата е известен: „Пусни го в дълбокото, ако изплува, значи става!“

В резултат на наложената от държавните ръководители идея България постепенно да премине от адаптиране на чужди аналози към самостоятелни разработки, се оформят нови направления в изчислителната техника, като се запазва традиционното производство. Важно направление е създаването на суперкомпютри, така наречените матрично-векторни процесори, по инициатива на Стоян Марков. Другите направления: Автоматизирани системи за обработка на административната дейност, Локални изчислителни мрежи и Високопаралелните системи получават силната подкрепа на генералния директор на ИЗОТ Иван Тенев, по-късно зам.-министър и министър на електрониката. Те разгръщат едно напълно ново поле за дейност, в което под ръководството на Кирил Боянов защитават кандидатски дисертации много млади и способни специалисти: Красимир Янев, Христо Турлаков, Тодор Кънчев, Мирослав Илиев, Христо Ара-баджиев, Пламен Томов, Стефан Войнов, Георги Хаджидимитров, Николай Дъбов, Валентин Кисимов, Антон Петков, Людмил Манасиев, Стефан Димитров и др. Предложени са нови методи за изследване на локалните мрежи с използване на марковски вериги, като е въведена съвместно с проф. Боян Димитров оригинален подход, при който решаването на уравненията при гранични условия е устойчиво.

Под ръководството на Стоян Марков, Живко Железов, Венко Марков, Илич Юлзари, Веска Вladoва и други започва изграждането на първите компютърни мрежи в България.

За автоматизиране на административната дейност съществуват два подхода: използване на цифрови учрежденски централи и локални мрежи. Поради неуспешния опит за закупуване на цифрови централи от чужбина разработките за изграждане на автоматизирани системи се преустановяват. Въпреки това първите конференции по автоматизация на административната дейност в европейски и световен мащаб са направени в България със съдействието на Иван Тенев, което е признато от европейските изследователи.

Направлението „Локални мрежи“ също започва да се развива много бързо заедно с новото направление „Персонални компютри“. Персоналните компютри, първоначално предложени в САЩ, са реализирани в България с две години закъснение от инж. Иван Марангозов в Института по кибернетика при Академията на науките. Тяхното производство (отначало като 8-разряд-ни под названието „Инко“, а по-късно преименувани на „Правец 8“) започва през 1982 г. С оглед на тяхното по-бързо развитие през 1986 г. на базата на Института по приборостроене се създава Институт по микропроцесорна техника, за директор на който е назначен Кирил Боянов. Ръководеният от него екип в областта на персоналните компютри преминава от ЦИИТ към новия институт. Освен развитието на персонални компютри, локални мрежи и тяхното програмно осигуряване, започва и разработката на интелигентни системи и всички устройства, свързани с включване към персонални компютри и нови микропроцесорни системи, като се запазва част от старата номенклатура на изделията — захранващи, печатащи, измервателни устройства, електронни везни, роботизирани комплекси, методи за цифрови измервания, технологична апаратура, контролери за управление на производствени процеси.

Формиран е силен колектив: Иван Адърски, Красимир Янев, Златка Александрова, Милена Карамфилова, Пенчо Пенчев, Христо Петков, Марин Маринов, Димитър Драгоев, Божидар Топчев, Христо Колев, Хрисимир Москов, Феда Петрунов, Христо Сираков, Тодор Вергиев и др. Общо в Института работят около 1200 специалисти.

Генералният директор на СО „Микропроцесорни системи“ Пламен Вачков силно поощрява развитието на нови продукти, а зам. генералният директор Р>мен Райчев насочва ресурси към ново технологично оборудване. В скоро време Институтът по микропроцесорна техника успява да увеличи значително обема на проектираните изделия.

Номенклатурата на произвежданите изделия в тези години надхвърля 400. Условията за внедряването на новите разработки са тежки, тъй като заводите имат достатъчно поръчки за произвеждане на старите изделия и нямат икономическа изгода от произвеждане на нови изделия. Самите разработчици на нови изделия се борят за частично подобряване, тъй като към тях се предявяват множество стриктни изисквания. Всяко ново изделие не трябва да съдържа повече от 3% западни компоненти, което е изключително тежко за изпълнение и изисква много големи умения на специалистите.

Държавните ръководители по техническа политика — Стоян Марков, Иван Тенев, Васил Недев и Благовест Сендов учредяват международен консорциум, в който участват академиите на всички социалистически страни, като всяка страна поема определени ангажименти. По този повод с постановление на Министерския съвет от 24.10.1984 г. към БАН се създават три лаборатории: Лаборатория по нови принципи на магнитните записи с ръководител чл.-кор. Йордан Касабов, Лаборатория по паралелни алгоритми и високопроизводителни системи с ръководител Стоян Марков и зам.-ръководител Райчо Лазаров и Лаборатория по разпределени изчислителни системи и мрежи от изчислителни машини с ръководител Кирил Боянов. Тези три лаборатории имат за задача да създават нови продукти, а техните ръководители, които същевременно са ръководители във ведомствените институти, трябва да ги внедряват в производството. Трите лаборатории образуват Координационен център по информатика и изчислителна техника (КЦИИТ) с директор акад. Благовест Сендов. Тук могат да се отличат две нови изделия: суперкомпютрите, създадени под ръководството на Стоян Марков и Владимир Лазаров, и ви-сокопаралелните компютри на базата на транспютри под ръководството на Кирил Боянов с екип: Мирослав Илиев, Красимир Янев, Кръстю Арабаджийски, Христо Турлаков, Владимир Гетов и др.

Произведени са първите модели, които се продават веднага. Суперкомпютрите — в Института по космически изследвания, ИКИ в Москва, а другите, свързани с диагностиката на атомните реактори под названието APS 48 (Advanced Parallel System) с 48 транспютерни процесора се продават в Института за ядрени изследвания в Москва, като една машина е изложена в Ню Йорк. В Англия се появява съобщението, че в най-реномираната английска измервателна лаборатория е тествана транспютерна платка с най-високо качество, произведена в БАН.

През 1972 г. се създава и система за обучение на чуждестранни специалисти за поддържане на изчислителната техника. За целта към СИСТЕМ-ИЗОТ е изграден Национален учебен център, за успешното развитие на който особено допринасят неговите директори Янко Тошков, проф. Захари Карамфилов, Дончо Колев, проф. Емил Бекяров. Една от катедрите е „Техническо и програмно осигуряване на ЦЕИМ“ с постоянен щат от 10 души и с около 100 хонорувани преподаватели, които практически са отговорните конструктори на изделията. За ръководител на катедрата със заповед на проф. Иван Попов през 1972 г. е назначен Кирил Боянов. Това е неговата четвърта длъжност (макар и с куриозната заплата в размер на 10 лв.): той едновременно е ръководител на секция и направление (а по-късно и ректор на Института по микропроцесорна техника), съвместител към Института по математика с ИЦ—БАН, заместник на ръководителя на българската част на Координационния съвет, хоноруван професор във Висшия икономически институт, без да се смята обществената му ангажираност като член на няколко специализирани съвета и на Научна комисия на ВАК.

През 1992—1993 г. руският пазар рязко ограничава доставките от България, а работата на институтите към промишлеността — Централен институт по изчислителна техника и Институт по микропроцесорна техника намалява. Освобождават се много кадърни специалисти, част от които напускат България и се установяват на дългосрочна работа в чужбина. Много от тях в момента са професори в САЩ, Германия, Англия и други страни, а някои от тях създават частни фирми, които днес представляват българската информационна индустрия.

Разработката на машини за паралелна обработка, започнала от края на 80-те години, когато редица специалисти са изпратени на обучение в Англия, е съпроводена от съвместни българо-английски семинари. Новите потокови архитектури се развиват от българо-английски колективи, в които от българска страна участват Красимир Янев, Мирослав Илиев, Тодор Кънчев, Любен Боянов, Николай Аврамов, Владимир Гетов, Димитър Джендов и английски учени от Манчестър, Лондон и Саутхемптън. Липсата на достатъчно ресурси за производство не позволява тази дейност да се развие мащабно.

Митът за загубите в областта на изчислителната техника действително съдържа политически оттенък, тъй като заводите, които бяха построени, са изплатени в рекордно кратки срокове от година и половина до две години. А печалбата от износ на продукти в областта на електронноизчислителната техника достигна до няколко милиарда преводни рубли.

Във връзка с преобразованието в електрониката и изчислителната техника у нас стопанските предприятия решават да образуват Браншова камара по електронна промишленост и информатика БКЕПИ. За председател на БКЕПИ е избран Кирил Боянов. На този пост той работи до 1996 г., като отдава много сили за запазване на създадената инфраструктура в областта на електронната промишленост и изчислителната техника.

Периодът от 1992 до 1995 г. е период на преобразования и реструктуриране и на звената в БАН. В този тежък преход обаче се създава една нова за България дейност — Научноизследователска мрежа. Опитите започват със заповед на председателя на Академията акад. Благовест Сендов за изграждане на електронна поща. Пионер в тази област е Валентин Събев от лабораторията на Кирил Боянов. В тази дейност активно се включват Мирослав Илиев, Александър Симеонов, Антон Величков, Мариета Симеонова, Николай Аврамов, а по-късно Христо Турлаков, Ведрин Желязков, Нина Желязкова и др. България става член на Европейската асоциация за изследователски мрежи и по-късно — на Обединената организация TERENA — асоциация на образователните и изследователските мрежи за цяла Европа. През 1996 г. Координационният център по информатика и изчислителна техника по определени съображения е преименуван в Централна лаборатория по паралелна обработка на информацията.

През 1990 г. под ръководството на проф. Цветан Семерджиев и проф. Емил Семерджиев стартира работата на нова Лаборатория по сен-сорна информация. Създава се и Секция за обработка на езикова информация и моделиране на езикови форми с ръководител доц. Георги Гаргов, а по-късно Елена Паскалева. Всички тези групи сключват международни договори с много добро финансиране, което спомага за укрепването на Лабораторията.

След 1998 г. изследователската мрежа претърпява криза, като Министерството на образованието поема цялостното управление на академичната мрежа. За съжаление това не продължава дълго и през 2001 г. със заповед на тогавашния министър Владимир Атанасов, звеното, което отговаря за изследователската мрежа, е закрито.

Под ръководството на ст.н.с. I ст. Иван Димов, ст.н.с. Панайот Весилевски, ст.н.с. I ст. Светозар Маргенов, ст.н.с. Красимир Георгиев и др. В Лабораторията са получени значими резултати в областта на приложенията на методите на Монте Карло върху паралелни машини.

Ст.н.с. Христо Турлаков, Александър Симеонов, Антон Величков, Румен Стайнов и други успешно работят по международни проекти, свързани с разпределените системи. След закриване на част от дейностите на изследователската мрежа Александър Симеонов, Мариета Симеонова, Станчо Станчев напускат България.

През 1999—2000 г. Кирил Боянов е поканен за редовен професор в Хелзинкския технологичен университет, където чете лекции по компютърни мрежи. През 2001 г. той продължава научната си дейност в България в търсене на нови подходи за развитие на методите за оценка на производителността на паралелни машини, методи за оценка на производителността на потокови машини и методи за търсене на еднакви структури от данни в големи масиви от информация заедно с екип от специалисти: Христо Турлаков, Васил Цунижев, Боян Бончев, Силвия Илиева, Нина Желязкова, Ведрин Желязков и др.

През 2000 г. на Кирил Боянов е присъдена наградата на БАН за постижения в техническите науки, а през 2003 г. е избран за академик. В края на 2003 г. Централната лаборатория е преименувана в Институт по паралелна обработка на информацията. От средата на 2004 г. той е директор на ИПОИ.

В този период ръководството на БАН в лицето на неговия председател акад. Иван Юхновски и УС но работят няколко секции по съвременни теми в областта на информационните технологии, които са свързани с европейски проекти. Съставът на Института се обновява с млади и висококвалифицирани специалисти. Обръщайки поглед назад към създателя на първата цифрова електронна машина — Джон Атанасов, младите учени продължават традициите в областта на компютърните технологии и информационното общество.

Списание на БАН, 4/2005